

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) br. 183/2014**od 20. prosinca 2013.****o dopuni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva u vezi s regulatornim tehničkim standardima kojima se pobliže određuje način izračuna specifičnih i općih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 110. stavak 4. podstavak treći,

budući da:

- (1) Uredbom (EU) br. 575/2013 specifični su ispravci vrijednosti za kreditni rizik utvrđeni kao iznos općih i posebnih rezervacija za gubitke po kreditima zbog kreditnih rizika koje se priznaju u financijskim izvještajima institucije u skladu s primjenjivim računovodstvenim okvirom, ali njome nisu utvrđena posebna pravila za određivanje toga što su specifični i opći ispravci vrijednosti za kreditni rizik.
- (2) Trebalo bi predvidjeti pravila koja se odnose na određivanje iznosa koje treba uključiti u izračun ispravaka vrijednosti za kreditni rizik i koji odražavaju gubitke povezane isključivo s kreditnim rizikom. Izračun ispravaka vrijednosti za kreditni rizik radi utvrđivanja kapitalnih zahtjeva treba se ograničiti na iznose koji su umanjili redovni osnovni kapital (CET1) institucije.
- (3) Gubitci povezani isključivo s kreditnim rizikom priznati u skladu s primjenjivim računovodstvenim okvirom u tekućoj financijskoj godini trebaju se priznati kao ispravci vrijednosti za kreditni rizik, uz uvjet da institucija prizna učinak u CET1. To je bitno u situacijama kad nastupe gubitci zbog umanjenja vrijednosti zabilježeni tijekom financijske godine unatoč ukupnoj dobiti tekuće godine

ostvarenoj tijekom poslovne godine ili dobiti tekuće godine ostvarenoj na kraju poslovne godine koja nije odobrena u skladu s člankom 26. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 575/2013 i kad bi njihovo priznavanje kao ispravaka vrijednosti za kreditni rizik djelovalo na vrijednosti izloženosti ili na dopunski kapital prije nego na CET1. Za gubitke tijekom poslovne godine iz članka 36. stavka 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 takav ispravak nije potreban jer se gubitci tekuće financijske godine u skladu s tim člankom odmah oduzimaju od CET1.

- (4) Određene odredbe Uredbe (EU) br. 575/2013 o ispravcima vrijednosti za kreditni rizik izričito se odnose na izvanbilančne stavke. Gdje ta razlika nije izražena, mjero-davne se odredbe primjenjuju i na bilančne i na izvanbilančne stavke.
- (5) Potrebno je utvrditi pravila za te gubitke povezane isključivo s kreditnim rizikom koji se priznaju na temelju primjenjivog računovodstvenog okvira i koji su umanjili redovni osnovni kapital institucije. Tim pravilima treba obuhvatiti umanjenja i ispravke vrijednosti financijske imovine odnosno rezervacije za izvanbilančne stavke ako odražavaju gubitke povezane isključivo s kreditnim rizikom i uz uvjet da su priznati u računu dobiti i gubitka na temelju primjenjivog računovodstvenog okvira. Ako su ti gubitci povezani s financijskim instrumentima vrednovanima po fer vrijednosti, tim bi se pravilima trebali obuhvatiti i iznosi priznati kao umanjenja vrijednosti na temelju primjenjivog računovodstvenog okvira ili slični provedeni ispravci, uz uvjet da odražavaju gubitke povezane s padom ili pogoršanjem kreditne kvalitete imovine ili imovinskog portfelja. U ovoj fazi nije primjereno regulirati druge iznose koji se na temelju primjenjivog računovodstvenog okvira ili sličnog koncepta ne smatraju umanjenjem vrijednosti financijskog instrumenta, čak ni u slučaju da te promjene sadržavaju komponentu kreditnog rizika.
- (6) Kako bi se osiguralo da izračunom sve bude pokriveno, nužno je svaki iznos koji je bitan za svrhe navedene u prvom podstavku članka 110. stavka 4. Uredbe (EU) br. 575/2013 pridružiti ili izračunu općih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik (opći ispravci vrijednosti za kreditni rizik) ili izračunu specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik (specifični ispravci vrijednosti za kreditni rizik).

⁽¹⁾ SL L 176, 27.6.2013., str. 1.

- (7) U pogledu utvrđivanja iznosa koji se mogu uključiti u izračun specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik, Uredba (EU) br. 575/2013 sadržava samo jedan kriterij, prema kojemu specifični ispravci vrijednosti za kreditni rizik ne ispunjuju, na temelju standardiziranog pristupa za kreditni rizik, uvjete za uključivanje u dopunski kapital u skladu s člankom 62. točkom (c) Uredbe (EU) br. 575/2013. Zbog toga treba dosljedno i na temelju kriterija za uključivanje u dopunski kapital razlikovati iznose koje treba uključiti u izračun specifičnih odnosno općih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik.
- (8) Uredbom (EU) br. 575/2013 primjenjuju se međunarodno prihvaćeni standardi trećeg međunarodnog regulatornog okvira za banke ⁽¹⁾ Bazelskog odbora za nadzor banaka (dalje u tekstu „Basel III“). Stoga bi primjerena pravila o ispravcima vrijednosti za kreditni rizik trebala biti usklađena s bazelskim okvirom, kojim je predviđeno da jedan od kriterija za razlikovanje općih i specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik bude „slobodna dostupnost” općih rezervacija ili pričuva za gubitke po kreditima „radi pokrivanja gubitaka do kojih naknadno dođe”. Prema Baselu III rezervacije ili pričuve za gubitke po kreditima koje se održavaju za pokrivanje budućih, trenutno neutvrđenih gubitaka slobodno su dostupne za pokrivanje gubitaka koji proizlaze iz kreditnog rizika i do kojih naknadno dođe, pa se zato mogu uračunati u dopunski kapital. Osim toga iznosi uključeni u izračun općih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik trebali bi u cijelosti i svakom trenutku biti dostupni za pokrivanje takvih gubitaka, barem u slučaju prekida poslovanja, ako kapital može apsorbirati gubitke u slučaju insolventnosti, prije nego što dođe do gubitka novca deponenata.
- (9) Pravila bi se u ovom području trebala primjenjivati neovisno o primjenjivom računovodstvenom okviru. Kako bi se međutim institucijama omogućilo da na ujednačen način razlikuju specifične i opće ispravke vrijednosti za kreditni rizik, potrebno je unutar primjenjivog računovodstvenog sustava predvidjeti kriterije za tretman gubitaka od kreditnog rizika za svaku vrstu ispravaka povezanosti za kreditni rizik. Budući da tretman gubitaka povezanih isključivo s kreditnim rizikom i priznatih u primjenjivom računovodstvenom okviru ovisi o ispunjivanju tih kriterija, velika bi se većina tih iznosa, uzimajući u obzir ograničavajuću narav kriterija za opće ispravke vrijednosti za kreditni rizik, obično trebala klasificirati kao specifični ispravci vrijednosti za kreditni rizik.
- (10) Međunarodni računovodstveni standardi podliježu reviziji, što može potaknuti promjenu kriterija za razlikovanje specifičnih i općih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik. U svjetlu tekuće rasprave, osobito u pogledu modela vrednovanja, čini se preuranjenim očekivati taj model kod kriterija za ispravak vrijednosti za kreditni rizik.
- (11) Uredbom (EU) br. 575/2013 zahtijeva se utvrđivanje specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik kod pojedinačne izloženosti. Stoga je nužno odlučiti o tretmanu specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik koji odražavaju gubitke povezane s kreditnim rizikom cijele grupe izloženosti. Nadalje, nužno je odlučiti za koje izloženosti u grupi i u kojoj mjeri treba priznati specifične ispravke vrijednosti za kreditni rizik. Raspoređivanje dijelova tog iznosa, koji proizlazi iz takvih specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik kod izloženosti u grupi, mora biti razmjerno iznosima izloženosti ponderiranim rizikom. U tu se svrhu vrijednosti izloženosti trebaju odrediti ne uzimajući u obzir bilo koji specifični ispravak vrijednosti za kreditni rizik.
- (12) U svrhu utvrđivanja statusa neispunjivanja obveza na temelju točke (b) članka 178. stavka 3. Uredbe (EU) br. 575/2013 nužno je uključiti samo specifične ispravke vrijednosti za kreditni rizik koji su provedeni pojedinačno za jednu izloženost ili jednog dužnika, a ne uključiti specifične ispravke vrijednosti za kreditni rizik koji su provedeni za cijele grupe izloženosti. Specifičnim ispravcima vrijednosti za kreditni rizik provedenima za cijele grupe izloženosti ne može se utvrditi kod kojeg je dužnika izloženosti iz te grupe nastupio status neispunjivanja obveza. Osobito postojanje specifičnog ispravka vrijednosti za kreditni rizik kod grupe izloženosti nije dostatan razlog za zaključak da je do statusa neispunjivanja obveza došlo kod svakog dužnika ili svih izloženosti unutar te grupe.
- (13) Nužno je da institucije mogu dokazati kako se kriteriji za razlikovanje specifičnih i općih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik primjenjuju u kontekstu primjenjivog računovodstvenog okvira. Institucije stoga trebaju dokumentirati taj postupak.
- (14) Ova se Uredba temelji na nacrtu regulatornih tehničkih standarda koji je Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo dostavilo Komisiji.
- (15) Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo provelo je otvoreno javno savjetovanje o nacrtu regulatornih tehničkih standarda na kojem se temelji ova Uredba, napravilo analizu mogućih povezanih troškova i koristi, u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, te zatražilo mišljenje Interesne skupine za bankarstvo osnovane u skladu s člankom 37. Uredbe (EU) br. 1093/2010,

⁽¹⁾ http://www.bis.org/publ/bcbs189_dec2010.pdf

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Utvrđivanje općih i specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik za potrebe članka 111., 159., 166., 167., 168., 178., 246. i 266. Uredbe (EU) br. 575/2013

1. Za potrebe ove Uredbe iznosi koje institucija treba uključiti u izračun općih i specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik jednaki su zbroju svih iznosa za koje je umanjen redovni osnovni kapital institucije kako bi se izrazili gubici povezani isključivo s kreditnim rizikom u skladu s primjenjivim računovodstvenim okvirom te su zabilježeni u računu dobiti i gubitka, neovisno o tome proizlaze li iz umanjivanja vrijednosti, ispravka vrijednosti ili rezervacija za izvanbilančne stavke.

Iznosi proizašli iz prvog podstavka koji su zabilježeni tijekom financijske godine mogu se uključiti samo u izračun općih i specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik ako su odgovarajući iznosi oduzeti od redovnog osnovnog kapitala institucije, ili u skladu s člankom 36. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 ili, u slučaju dobiti tekuće godine ostvarene tijekom poslovne godine ili dobiti tekuće godine ostvarene na kraju poslovne godine koja nije odobrena u skladu s člankom 26. stavkom 2. te Uredbe, neposrednim odgovarajućim umanjnjem redovnog osnovnog kapitala radi određivanja regulatornog kapitala.

2. Institucije uključuju iznose iz stavka 1. u izračun općih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik (opći ispravci vrijednosti za kreditni rizik) ako ispunjuju oba sljedeća kriterija:

(a) u svakom su trenutku u cijelosti dostupni za pokrivanje gubitaka od kreditnog rizika koji još nije nastupio;

(b) odražavaju gubitke od kreditnog rizika za grupu izloženosti za koju institucija trenutačno nema dokaza o tome da je došlo do gubitka.

3. Svi drugi iznosi iz stavka 1. uključuju se u izračun specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik (specifični ispravci vrijednosti za kreditni rizik).

4. Institucija u izračun općih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik uključuje sljedeće gubitke, uz uvjet da ispunjuju kriterije iz stavka 2.:

(a) gubitke priznate za pokrivanje većih prosječnih gubitaka portfelja zadnjih godina iako trenutačno nema dokaza o postojanju takve razine gubitaka u prošlosti;

(b) gubitke koji su naznačeni za određenu grupu izloženosti jer na temelju prošlog iskustva postoji statistička vjerojatnost određene mjere neplaćanja, čak i u slučaju kad institucija nema naznaka o pogoršanju kreditne kvalitete.

5. Institucija u izračun specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik iz stavka 3. uvijek uključuje sljedeće gubitke:

(a) gubitke priznate u računu dobiti i gubitka za instrumente mjerene po fer vrijednosti, koji prema primjenjivom računovodstvenom okviru umanjuju vrijednost zbog kreditnog rizika;

(b) gubitke proizašle iz trenutačnih ili prošlih događaja koji utječu na značajnu pojedinačnu izloženost ili izloženosti koje nisu pojedinačno značajne, ali se vrednuju pojedinačno ili zajednički;

(c) gubitke kod kojih povijesne vrijednosti, pročišćene trenutačno uočljivim podacima, upućuju na to da je do gubitka došlo, ali institucija još nije prepoznala koja je pojedinačna izloženost pretrpjela te gubitke.

Članak 2.

Raspoređivanje specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik za pojedinačne izloženosti unutar grupe izloženosti

1. Ako specifični ispravak vrijednosti za kreditni rizik odražava gubitke povezane s kreditnim rizikom grupe izloženosti, institucija taj specifični ispravak vrijednosti za kreditni rizik raspoređuje na sve pojedinačne izloženosti te grupe razmjerno iznosima izloženosti ponderiranima rizikom. U tu se svrhu vrijednosti izloženosti određuju ne uzimajući u obzir bilo koji specifični ispravak vrijednosti za kreditni rizik.

2. Institucija nije dužna pri tretmanu iznosa očekivanoga gubitka iz članka 159. Uredbe (EU) br. 575/2013 za grupu izloženosti koje nisu u statusu neispunjivanja obveza rasporediti specifični ispravak vrijednosti za kreditni rizik na pojedinačne izloženosti grupe.

3. Ako se specifični ispravak vrijednosti za kreditni rizik odnosi na grupu izloženosti čiji su kapitalni zahtjevi za kreditni rizik izračunani djelomično prema standardiziranom pristupu i djelomično prema pristupu zasnovanom na internim rejting-sustavima, institucija raspoređuje taj specifični ispravak vrijednosti za kreditni rizik, prije nego što primijeni mjere iz stavaka 1. i 2., na grupu izloženosti obuhvaćenu svakim od tih pristupa razmjerno iznosima izloženosti ponderiranima rizikom. U tu se svrhu vrijednosti izloženosti određuju ne uzimajući u obzir bilo koji specifični ispravak vrijednosti za kreditni rizik.

4. Kad specifične ispravke vrijednosti za kreditni rizik raspoređuju na izloženosti, institucije osiguravaju da se isti udio ne rasporedi dvaput na različite izloženosti.

Članak 3.

Izračun ispravaka vrijednosti za kreditni rizik u svrhu utvrđivanja vrijednosti izloženosti u skladu s člancima 111., 166., 167., 168., 246. i 266. Uredbe (EU) br. 575/2013

Za potrebe utvrđivanja vrijednosti izloženosti u skladu s člancima 111., 166. do 168., 246. i 266. Uredbe (EU) br. 575/2013 institucije izračunavaju specifične ispravke vrijednosti za kreditni rizik u odnosu na izloženost kao iznose specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik za tu pojedinačnu izloženost ili kao iznose specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik koje je institucija rasporedila na tu izloženost u skladu s člankom 2.

Članak 4.

Izračun općih i specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik za potrebe tretmana iznosa očekivanoga gubitka u skladu s člankom 159. Uredbe (EU) br. 575/2013

1. Za potrebe tretmana iznosa očekivanoga gubitka u skladu s člankom 159. Uredbe (EU) br. 575/2013 institucija izračunava ukupne opće ispravke vrijednosti za kreditni rizik u odnosu na izloženosti uključene u tretman iznosa očekivanoga gubitka kao zbroj iznosa za koje je institucija u skladu s člankom 1. ove Uredbe utvrdila da jesu opći ispravci vrijednosti za kreditni rizik i koje je rasporedila u skladu s člankom 110. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 575/2013.

2. Za potrebe tretmana iznosa očekivanoga gubitka u skladu s člankom 159. Uredbe (EU) br. 575/2013 ukupni se specifični ispravci vrijednosti za kreditni rizik u odnosu na izloženosti uključene u tretman iznosa očekivanoga gubitka izračunavaju kao zbroj iznosa točaka (a) i (b), isključujući izloženosti sa statusom neispunjivanja obveza:

(a) iznosa utvrđenih kao specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik u skladu s člankom 1. koji se odnose na kreditni rizik pojedinačne izloženosti;

(b) iznosa utvrđenih kao specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik u skladu s člankom 1. koji se odnose na grupu izloženosti i koji su raspoređeni u skladu s člankom 2.

3. Ukupni specifični ispravci vrijednosti za kreditni rizik povezani s izloženostima sa statusom neispunjivanja obveza izračunavaju se kao zbroj specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik za tu pojedinačnu izloženost ili kao iznosi specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik koje je institucija rasporedila toj izloženosti u skladu s člankom 2.

Članak 5.

Izračun specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik za kapitalne zahtjeve za potrebe utvrđivanja statusa neispunjivanja obveza u skladu s člankom 178. Uredbe (EU) br. 575/2013

Za potrebe utvrđivanja statusa neispunjivanja obveza u skladu s člankom 178. Uredbe (EU) br. 575/2013 specifični se ispravci vrijednosti za kreditni rizik izračunavaju kao iznosi specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik povezani s kreditnim rizikom pojedinačne izloženosti ili pojedinačnog dužnika.

Članak 6.

Dokumentacija

Institucije dokumentiraju utvrđivanje i izračun općih i specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik.

Članak 7.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. prosinca 2013.

Za Komisiju
Predsjednik
José Manuel BARROSO